

4 JÚN 27.

Kezelőiroda:

db

M

BUDAPESTI II. ÉS III. KERÜLETI BÍRÓSÁG

12.

/ Személyes

2014-06-13

IV.

KÖZPONTI

3 B 1763/13

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Budapesti II. és III. kerületi Bíróság útján.

Az [REDACTED] jogi képviseletében

alkotmányjogi panaszt

terjesztek elő a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 3.B. 1763/2013/2. számú végzésével, és a Fővárosi Törvényszék 31.Bpkf.6301/2014/2. számú végzésével szemben.

Magyarország Alaptörvénye Az Állam fejezete 24. cikk (2) d) alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27.§ kimondja, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

- a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és*
- b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.*

Az [REDACTED] valamint a [REDACTED] feljelentést terjesztett elő a Központi Nyomozó Főügyészségnél az 1978. évi IV. tv. 269.§ (b) pontjába ütköző közösség elleni izgatás büntette miatt [REDACTED] országgyűlési képviselővel szemben, a [REDACTED] 2012. december 14-ére, a Külügyminisztérium ele szervezett tiltakozó rendezvényen elmondott beszéde miatt.

A Központi Nyomozó Főügyészség 1.Nyom. 1285/2012/18-II. számú határozatával a nyomozást megszüntette, melyben egyúttal arról is tájékoztatta a feljelentőket, hogy a határozattal szemben, mivel nem sértettek, panasszal nem élhetnek.

A határozattal szemben, annak kézbesítésétől számított 8 napon belül a [REDACTED] panaszt terjesztett elő. A másodfokon eljáró Legfőbb Ügyészség Kiemelt és Katonai Ügyek Főosztálya KF.8078/2012/11-I. ügyszám alatt a jogorvoslati kérelmet, mint törvényben kizárt panaszt elutasította, ugyancsak arra való hivatkozással, hogy a feljelentő nem sértett.

Ezt követően az [REDACTED] pótmagánvádat terjesztett elő [REDACTED] szemben, ám azt a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 3.B. 1763/2013/2. számú végzésével elutasította, mellyel szemben a pótmagánvádlók jogi képviselőjük útján fellebbezést terjesztettek elő.

A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 31.Bpkf.6301/2014/2. számú 2014. április 24-én kelt határozatával az első fokú bíróság végzését helybenhagyta. Bár a fellebbezéssel megegyezően az első fokú bíróság végzésének indokolását a Fővárosi Törvényszék nagyrészt helyesbítette, ám osztotta a Legfőbb Ügyészség Kiemelt Katonai Ügyek Főosztályának azon jogi álláspontját, mely szerint a közösség elleni izgatás bűncselekményének nincsen sértettje, így a pótmagánvádlóként történő fellépés lehetősége ipso iure kizárt.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az [REDACTED] indítványozó valamennyi jogorvoslati lehetőséget kimerítette, így a 2011. évi CLII. törvény 27.§ b) pontjában rögzített konjunktív feltétel fennállt.

A Központi Nyomozó Főügyészség 1.Nyom. 1285/2012/18-II. számú határozata, Legfőbb Ügyészség Kiemelt és Katonai Ügyek Főosztálya KF.8078/2012/11-I. számú határozata, a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 3.B. 1763/2013/2. számú végzése, és a Fővárosi Törvényszék 31.Bpkf.6301/2014/2. számú végzése

az indítványozó Alaptörvény Szabadság és Felelősség fejezet XXVIII. cikk (7) pontjában biztosított jogát sértette.

XXVIII. cikk (7) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Alkotmányjogi panaszom indokai az alábbiak:

A Be. 51.§ (1) bekezdése rögzíti a sértett fogalmát, amikor kimondja, hogy sértett az, akinek a jogát vagy a jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette. Ugyanezen paragrafus (2) bekezdése felsorolja a sértett eljárási jogait. A d) pont alapján a törvényben meghatározott esetekben a sértett jogorvoslattal élhet.

Ilyen a törvény által biztosított jogorvoslati jog a nyomozás során a panasz.

A Be. 195. § (1) alapján, akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz - ha e törvény kivételt nem tesz -, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

A feljelentést elutasító határozattal szemben előterjeszhető határozattal szemben a jogalkotó különbséget tesz az alapján, hogy a feljelentő a gyanúsítás tárgyát képező cselekménynek sértettje-e. Amennyiben sértetti pozíciót tölt be, akkor a Be. 198.§ (1) alapján megilleti a panasz joga, amennyiben azonban nem sértettje a bűncselekménynek akkor a Be. 195.§ (2) alapján nem illeti meg jogorvoslati jog.

A Be. 198. § (1) kimondja, hogy ha a feljelentést a sértett tette, a sértett a feljelentést elutasító határozat ellen, a nyomozás elrendelése iránt a határozat közlésétől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

*A Be. 195.§ (2) alapján a feljelentő - a (2a) bekezdésben foglalt kivétellel - nem élhet panasszal a feljelentés elutasítása miatt, ha a bűncselekménynek **nem sértettje**.*

A nyomozást megszüntető határozattal szembeni jogorvoslat lehetőségét a törvény szintén kizárólag a sértettnek biztosítja.

*198. § (2) Ha az ügyész a nyomozást megszüntette, a **sértett** az eljárás folytatásának elrendelése iránt a határozat közlésétől számított nyolc napon belül panasszal élhet.*

Szintén a jogorvoslat a nyomozás során cím alatt biztosítja a jogszabály a pótmagánvádlóként történő fellépés lehetőségének alanyi jogosultságát – ez estben is – kizárólag a sértett számára.

*199. § (2) A panasz elutasítását követően a **sértett** pótmagánvádlóként léphet fel, ha*
a) a feljelentést a 174. § (1) bekezdésének a) vagy c) pontja alapján utasították el,
b) a nyomozást a 190. § (1) bekezdésének a)-d) vagy f) pontja alapján szüntették meg.

Mindezek alapján alapvető jelentőséggel bír annak eldöntése, hogy in abstracto a közösség elleni izgatásnak/közösség elleni uszításnak dogmatikailag lehet-e sértettje, és amennyiben igen akkor in concreto [REDACTED] cselekményének az [REDACTED] [REDACTED] sértettje-e.

A Be. 51. § (1) bekezdése határozza meg a sértett fogalmát, amikor rögzíti, hogy sértett az, akinek a jogát vagy a jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette, azaz a törvény a fogalom meghatározás során a konkrét bűncselekmény által sértett jog, jogos érdek birtokosában jelöli meg a sértettet.

Az 1978. évi IV. tv. 10. § (1) bekezdésben meghatározásra került bűncselekmény fogalma, illetve a jelenleg hatályos 2012. évi C. tv. 4. § (1)-ben rögzített meghatározás teljességgel

azonos:

Bűncselekmény az a szándékosan vagy - ha e törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli - gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre e törvény büntetés kiszabását rendeli.

A bűncselekmény fogalmi eleme a tényállásszerűség, a társadalomra veszélyesség, és a bűnösség.

Az 1978. évi IV. tv. 10.§ (2) alapján társadalomra veszélyes cselekmény az a tevékenység vagy mulasztás, amely Magyarország állami, társadalmi vagy gazdasági rendjét, az állampolgárok személyét vagy jogait sérti vagy veszélyezteti, míg a 2012. évi C. tv. 4.§ (2) alapján társadalomra veszélyes cselekmény az a tevékenység vagy mulasztás, amely mások személyét vagy jogait, illetve Magyarország Alaptörvény szerinti társadalmi, gazdasági, állami rendjét sérti vagy veszélyezteti.

A társadalomra veszélyesség valamilyen cselekménynek (azaz valamilyen cselekménytípusba tartozó konkrét cselekménynek) az a sajátossága, hogy sérti vagy veszélyezteti a büntetőjogilag védett jogi tárgyak valamelyikét.

Összefoglalva tehát:

1. **Mások** személyét vagy **jogait** valamint Magyarország Alaptörvénye szerinti társadalmi, gazdasági, állami rendjét **sértő vagy veszélyeztető cselekmény** veszélyes a társadalomra.
2. Társadalomra veszélyes, tényállásszerű, bűnös cselekmény bűncselekmény.
3. Bűncselekmény által **jogaiban**, jogos érdekében sérült vagy veszélyeztetett személy a sértett.

A közösség elleni izgatás deliktumát az Alkotmánybíróság több eljárásban is kellő alaposággal vizsgálta, tekintve, hogy a cselekmény pönalaizálása a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozásával jár. A tényállás részletes elemzése az 130/1992. (V. 26.) AB határozatban megtörtént, mely minden további a tárgyban született határozatnak az alapja és megkerülhetetlen állandó hivatkozási pontja lett. Tekintve, hogy alapvető alanyi jog korlátozásáról volt szó, az Alkotmánybíróság a szabályozás vizsgálatakor elvégezte a szükségesség és arányosság tesztjét.

Jelen alkotmányjogi panaszomban a 130/1992. (V. 26.) AB határozat indokolásából az alábbi részekre kívánok kiemelten hivatkozni:

„Az alkotmányos büntetőjogból fakadó tartalmi követelmény, hogy a törvényhozó a büntetendő magatartások körének meghatározásakor nem járhat el önkényesen. Valamely magatartás büntetendővé nyilvánításának szükségességét szigorú mércével kell megítélni: a különböző életviszonyok, erkölcsi és jogi normák védelmében az emberi jogokat és szabadságokat szükségképpen korlátozó büntetőjogi eszközrendszer csak a feltétlenül szükséges esetben és arányos mértékben indokolt igénybe venni, akkor, ha az alkotmányos vagy az Alkotmányra visszavezethető állami, társadalmi, gazdasági célok, értékek megóvása más módon nem lehetséges.”

„A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a fentiek szerint nem csupán alapvető alanyi jog, hanem e jog objektív, intézményes oldalának elismerése egyben a közvélemény, mint alapvető politikai intézmény garantálását is jelenti. A szabad véleménynyilvánítás jogának kitüntetett szerepe ugyan nem vezet arra, hogy ez a jog - az élethez vagy az emberi méltósághoz való joghoz hasonlóan - korlátozhatatlan lenne, de mindenképpen azzal jár, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jognak valójában igen kevés joggal szemben kell csak engednie, azaz a véleményszabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni. A vélemény szabadságával szemben mérlegelendő korlátozó törvénynek nagyobb a súlya, ha közvetlenül másik alanyi alapjog érvényesítésére és védelmére szolgál, kisebb, ha ilyen jogokat csakis mögöttesen, valamely "intézmény" közvetítésével véd, s legkisebb, ha csupán valamely elvont érték önmagában a tárgya (pl. a köznyugalom)."

„Az Alkotmánybíróság határozata szerint a közösségek méltósága a véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos korlátja lehet. Nem zárja ki tehát a határozat azt, hogy erről a törvényhozó akár a gyűlétre uszítás tényállásán túlmenő büntetőjogi védelemmel is gondoskodik"

Megítélésünk szerint a véleménynyilvánítás szabadsága, mint alapvető jog korlátozása az Alkotmánybírósági határozat tükrében nem olyan elvont érték, mint a köznyugalom biztosítása, hanem más alapvető jog, mint az emberi méltóságnak, közösségek méltóságának védelme érdekében szükséges.

A közössége elleni uszítás védett jogi tárgya – függetlenül a Btk. rendszerbeli elhelyezésétől - az emberi méltóság, közösségek méltósága – nem pedig a köznyugalom, lévén ezen alapvető jogok sérelmének a hiányában, önmagában a köznyugalom védelme nem állná ki a szükségesség, arányosság tesztjét.

Az Alaptörvényünk Szabadság és Felelősség fejezetének IX. cikkében, mely a véleménynyilvánítás szabadságát és annak alkotmányos korlátait taglalja, már ennek megfelelően deklarációra is került

- egyrészt, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére;
- másrészt pedig, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértésére. Az ilyen közösséghez tartozó személyek - törvényben meghatározottak szerint - jogosultak a közösséget sértő véleménynyilvánítás ellen, emberi méltóságuk megsértése miatt igényeiket bíróság előtt érvényesíteni.

Ennek megfelelően a közösség elleni izgatás/közösség elleni uszítás védett jogi tárgya az emberi méltóság és a közösségek méltósága, a bűncselekmény ennek megfelelően ezen jogokat sértő, illetőleg veszélyeztető cselekmény.

Az 1978. évi IV. tv. 269.§-be/ 2012. évi C. tv. 332.§ -ba ütköző cselekménynek van sértettje, mégpedig az, akinek a méltóságát az adott cselekmény sértette vagy veszélyeztette.

Az Alaptörvény fent idézett rendelkezése a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji és **vallási közösségek méltóságát deklarálta**, a közösség elleni izgatás/közösség elleni uszítás törvényi tényállása ezen közösségek méltóságát szintén védelemben részesíti.

Közösség elleni izgatás

269. § Aki nagy nyilvánosság előtt

- a) a magyar nemzet,
- b) valamely nemzeti, etnikai, faji, **vallási csoport** vagy a lakosság egyes csoportjai ellen **gyűlöletre uszít**, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Közösség elleni uszítás

332. § Aki nagy nyilvánosság előtt

- a) a magyar nemzet ellen,
- b) valamely nemzeti, etnikai, faji, **vallási csoport** ellen, vagy
- c) a lakosság egyes csoportjai ellen - különösen fogyatékosokra, nemi identitásra, szexuális irányultságra tekintettel - **gyűlöletre uszít**, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. Törvény 6.§ (1) bekezdése rögzíti a vallási közösség fogalmát.

6. § (1) Vallási közösség az Országgyűlés által elismert egyház és a vallási tevékenységet végző szervezet. Az Országgyűlés által elismert egyház bevett egyház.

Bevett egyházak felsorolását a törvény melléklete tartalmazza, mely alapján az [REDACTED] [REDACTED] közösségnek minősül.

A Büntető Törvénykönyv kommentárja szerint a vallási csoport fogalma alá azok tartoznak, akik azonos hitelveket követelnek. A 332. § alkalmazása szempontjából a vallási csoporthoz tartozásnak ez a szükséges, egyben elégséges kritériuma, tehát nem követelmény az, hogy az azonos hitelveket követők a vallásuk gyakorlása céljából önkormányzattal rendelkező vallási közösséget - vallásfelekezetet vagy egyházat - hozzanak létre.

Mindezekből következően a vallási közösség büntetőjogilag vallási csoportnak minősül.

A büntetőeljárás tárgyát képező cselekmény [REDACTED] országgyűlési képviselő 2012. december 14-ei, a Külügyminisztérium előtti szonoklata volt. A beszéd felépítése, kódolt szövegei, üzenetei mind arra irányultak, hogy az emberek nagyobb tömegében a zsidóság, mint vallási csoport ellen a szenvedélyeket olyan magas fokra lobbantsák, melyből az adott csoport elleni gyűlölet reálisan kialakulhat azáltal, hogy azt a látszatot igyekezett szándékosan kelteni, hogy a zsidó vallású magyarok a nem zsidó magyar életére törhetnek, úgy ahogy a velük rokon izraeli zsidók szerinte a védtelen

